

რედაქცია

სიმონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველ კლასიკურ გიმნაზიის უკან.

სელის-მოწერა, მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუბნის მცხოვრებთათვის ადრესი: Вл. Тифлисъ, 17 редакціо «Дროба»

«დროების» ფასი
თბილისის წლისა . . . 9 მან. სამის თვისა . . . 3 მან.
ქვესის თვისა . . . 5 მან. ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ დღე ორშაბათს გარდა.

უასი ბანსხადების

სტრიქონზე რვა კაპ. განცხადება, მიიღება ქართულს რუსულს და სხვა ენებზე.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოწმებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდავად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბეჭდავს.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპიკი

27 სექტემბერი «დროების» რედაქცია გადავიდა ახალს სადგურში, სიმონ-სონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველ კლასიკურ გიმნაზიის უკან.

მიიღება სელის-მოწერა ცალკე

„დროებაზე“

პირველის ოკტომბრიდან წლის დასრულებამდე. ფასი სამი მანათი.

სოფლის მასწავლებლებისათვის ორი მანათი.

«დროების» ნომრები თითოეულ რედაქციას, თბილისს გარდა:

ქუთაისში, ჭილაძის მაღაზიაში,

ბათუმში, ფეიქროვის თამბაქოს მაღაზიაში,

დუშეთში, ვაბო ბაშაროვთან.

გორში, სასოგადოების დეპოში, ალალო თუთაყვანთან.

აქვე მიიღება სელის-მოწერა.

ტელეგრაფი

(ჩრდილოეთის სააგენტოსათვის.)

26 სექტემბერს.

პეტერბურში, იმ კომიტეტის სხდომები, რომელსაც მინდობილი აქვს სამხედრო-სამჯავროს

«დროების» ტელეგრაფი, 29 სექტემბერს.

ქუთათური შინაშენი.

ხალხის თავ-გადადებული ღვთისმშობლის უკვალის აღზრდა განათლების სადმი.— ბ. დ. კ.— დ. ი., როგორც პედაგოგი და დოქტორი.

ღირსი ხანი არაა, რაც ქუთაისის სასწავლებლების ეზოებში და კარებში შესწავლა აუარებელი ხალხის ჰედვა და ფაცა-ფუცი. ძაცი დიდ განცვიერებაში მოდის, როცა ხედავს, რომ ეს ჩვენი, სხვა საქმეების შესახებ ტკბილს ძილს და მოსვენებას მიცემული ხალხი წლიდან-წლამდე, ვნკენისთვე მოახლოვდება თუ არა, რაღაც მხურვალე წადილით. გამოღვიძებული მოეშურება ქუთაისისკენ თავი

წესდების გადახედვა, გადიდვს სხვა განუხანდვრედი დროსთვის.

«ნოვოე ვრემია» ამტკიცებს, რომ ის ცვლილებანი, რომლებიც მოხდენასაც ფიქრობდენ სამხედრო სამჯავრო ნაწილში, სრულიად აღარ მოხდება.

ბარლინი, რუსეთიდან დორების მოყვანა ხმელეთით ადგრძალულია.

შინაური შრომა

საზოგადო ჩივილი სკოლების უქონლობაზე დაამტკიცა თვით ოფიციალურმა პირმა, პირველი კლასიკური გიმნაზიის დირექტორმა ბ. მარკოვმა წლიურს აქტზე: ამ გიმნაზიაში თურმე მხოლოდ 400 შეგირდის ადგილია და ამ ქადა თითქმის ერთი ადგილზედ ორი მოდის, შეგირდების რიცხვი 725-ია. ამ წელს 218 კანდიდატში მიუღიათ მხოლოდ 85, დანარჩენებს გიმნაზიის კარის დირექტორ ვერ გადმოუბიჯებიათ. დირექტორი იწვევს საზოგადოებას, რომ თითონვე მოსძებნოს მან ღონისძიება ამ ნაკლულეუანების ასაცილებლად და თითონვე დაარსოს საშუალო სასწავლებლები.

მა შენიშნა ჩვენს თავდა-აზნაურობასაც შეეხება, რომელმაც გადაწყვიტა სასკოლო გარდასახადის გაწერა, მაგრამ აქამდის ამ საქმეზედ აღარაფერი უფიქრია.

17 სექტემბერს ქ. სოხუმში გარდაცვლილა გენერალ-ინჟინერი ბოგომისტერი, რომელსაც ქუთათურები კარგად იცნობდენ.

ბოგომისტერი იყო ინჟინერად ქუთაისის გუბერნიის გზებისა და ოცდაათ წელიწადს მსახურებდა. რაც კი იქ გზებია გაყვანილი, თითქმის

ვინათი პაწაწინა მემკვიდრეებით და სწორედ თავ-გადადებული მეცადინეობს ამათ სასწავლებელში მიბარებას და განათლების გზაზედ დაყენებას. ამ ხალხის გროვაში ჩვენ ვხედავთ ყოველი ჯუროს ადამიანს: თავადს, აზნაურს, გლეხს, სასულიერო პირებს, ვაჭრებს, ხელოსნებს, ნასწავლს, უსწავლელს, უმდიდრესიდან მოყოლებული უკანასკნელს ულუკ-მო-პურია ქერი-აბლებამდის. სიანს, ხალხს მთლად შეუგნია, ძვალსა და რბილში გასჯდომია ის სანატრელი აზრი, რომ მისი კეთილ-დღეობის აღდგინებისათვის ერთად ერთს უტყუარს და ყოვლად საიმედო სახსარს შეადგენს მხოლოდ სწავლა.

ამიტომაც საზოგადო და საეკლესიო გულს საქმეს ჩვენი ხალხისთვის დღეს

ამისაგან არის გაკეთებული. ამ ბოლოს დროს, უკანასკნელ ომის შემდეგ, განსვენებული გზათა სამინისტროში მსახურებდა და სოხუმში ჰაერის გამოსაცვლილად იყო მოსული.

სოხუმიდამე გეატყობინებენ, რომ იქ შენობების აღწერა და დავაება მოუხდენიათ, რომლისაგან აღმოჩენილა, რომ ომის შემდეგ სოხუმში აშენებულა და შეკეთებულა დანგრეული შენობები მხოლოდ ექვსასი ათასის მანეთისა.

იქიდანვე გეატყობინებენ, რომ ქირახულის მოსავალი უწინდელზე კარგია, განსაკუთრებით ღვინო ბლომად მოდის.

იქიდანვე გვწერენ: სოხუმელები ძლიერს სასოწარკვეთილებაში არიან ჩაცვიენუნი, რადგანაც ეს ქალაქი ყოველ დღე უკან-უკან იწევს. აქაურები ჯერ-ჯერობით იმ იმედით არიან, რომ ბუბტის (ნათ-სადგურის) და რკინის გზის გაკეთებას უცდიან, ორგემ აქ არა თუ მოვაჭრენი, არამედ არაფერ არ დადგება და ამ ადგილს ნაქალაქევი დაერქმევა, როგორც შულევსაო.

ამას წინად, «აეკაზის» სიტყვით შეეატყობინეთ მკითხველებს, რომ ახალქალაქის მახრამი დიჭტე-რიტია გაერცვლებულიო. მხლა ამ გახეთსა სწერს იქაური ექიმი, რომ იქ დიჭტერიტი კი არა, ყვავილი და ქუთათურმა მხოლოდ და ამ ავადმყოფობათა მოსასპობი ღონისძიება მიღებულია.

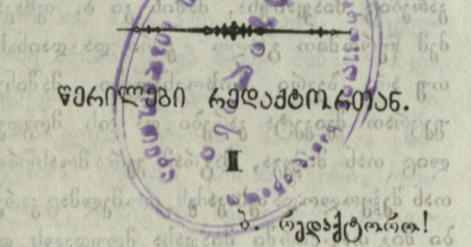
«ბაქოს უწყებებს» მოსვლიათ ტელეგრაფმა, რომ ბათუმის პორტის გაკეთება გადაუწყვეტია სახელმწიფო რჩევას.

შეადგენს სწავლა-განათლების საქმე, რომელსაც თავისი მოხელეები ჰყავს...

აქ ნება მიბოძეთ, გვერდი აუარო როგორც ამ გზაზედ ორიოდე პატიოსნად მშრომელ მოწამართთ, აგრეთვე მრავალ მანვე წერილმან მეუკუღმართეთაც და გაგაცნოთ მხოლოდ ერთი უგაწვრთნილესი და უგაქნილესი ამ უკანასკნელთაგანი, რომელსაც თამამად შეგვიძლია ამითი უსტაბაში ვუწოდოთ. ჩვენ მოგახსენებთ ბატ. დ. კ.—ზე.

მა განათლების მთესელი ხუთი-ექვსი წელიწადი იქნება, რაც ქუთაისში მოღვაწეობს ამ ასპარეზზედ და ამ ხანგრძლივმა ვარჯიშობამ ერთსა და იმავე საქმეში მიიყვანა ის ზემოხსენებულს უსტაბაშობამდის. თვითონ ბატ. კ.—ლ.—სადრე მოჰყვება

ჩვენ მოგვივიდა «ივერიის» მე-7 და მე-8 წიგნი ერთად (იველისი, აგვისტო). შინაარსი: 1) წერილები ლორენცო ბენონისა (შემდეგი), 2) მბოლი (ლექი) თ. რაფ. პრისთვი-სა, 3) მსმლოლს სომხეთის საქმე პ. შ—სა, 4) ტეტის მოთქმა (ლექი) თ. რ. პრისთვისა, 5) წამება მეთევან დედოფლისა, ისტორ. დრამა (დასასრული) პ. მოხუბარიძისა, 6) მითამ და «ახლის რაზმის კაცია» ანუ ორი ჭელტონი, 7) აღზვეანს მოვლა (ლექი) თ. რაფ. პრისთვისა, 8) ქართული მწიგნობრობა, 9) სერგეი მესხი პ. შ—სა, 10) დამატება (ანგარიში «ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოებისა» 15 მაისიდან 1882 წ. 15 მაისამდე 1883 წ.).

უძირწილესად გთხოვთ ამ წიგნს წაიღოს ადგილი უბოძოთ თქვენს ბატი-ასნად ცნობილ ვაჭეთში.

ჩვენ, იმერეთის ეპარქიის სამღვდელ-ლოება არა ნაკლებ შეიდასი კრებულის შტატისა, როგორც მოგახსენებთ, ჩვენს მცირე შემოსავლით ვინახავთ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელს, რომელიც განსაკუთრებით 1870 წლიდან სულ ერთიანად საწყალს სამღვდელ-ლოებას აწევა კისრზედ. სხვებულის წლიდან ჯერ მარტო მე, 82 კომლის მღვდელს, გარდამისდია ამ სასწავლებლის სასარგებლოდ 300 მან. და დანახრები სამღვდელ-ლოებად ისდის ამ გარდასახადს შემოსავლის და სამწესის რიცხვის კვალობაზე. ბევრჯერ ფული რომ არ მქონია, ვაღი ამიდა საჩუკებით და გუთვნიდა

კბილი სწავლამ და პირველისავე საფეხურიდგან ჩამოხტა, და რომ ეს ხალხის სწავლა-განათლებისადმი თავ-გადადებული მისწრაფება დროების ძლიერ მოთხოვნილებად და ჯიბისთვის სახირო საქმედ არ ეცნო, ეს ჩვენი უბატენტო პედაგოგი, არა ეგონებ, რომ ხელს მიჰყოფდა ამ ძალად ექიმობას. რაღა თქმა უნდა, რომ ბ. კ.—ის ძალად ექიმობამ პირველად ვერაფერთარი ძალა და წარმატება ვერ გამოიჩინა. მაგალითებმა უჩვენა მას, რომ მის სკოლაში ყმაწვილები უფრო ჩლუნგდებოდენ და მახინჯდებოდენ გონებით, ამიტომაც მისი მომზადებული ყმაწვილების რიცხვი-დგან ძალიან მცირე გახდებოდა ხოლმე ღირსი რაჟელმე სასწავლებელში-რწმუნისა. ამის გამო ერთი გვარია

ხარჯი ვი თავის დროს შეიძინა სასწავლებელში, რასაკვირველია, იმ დროს, რომ ოდესმე შეიძლება მომსწრო ბოდა და ეს სასწავლებელი აღმოჩნდა, მაგრამ ეს ხედი იქნა და ფიქრი ტუფილი გამოდგა, რადგანაც შეიძლება მომსწრო და, ვაი თქვენს მტერს, როგორც ის სასწავლებელში არ მიიღეს.

საქმე აი რაში გასლავთ: 16 წარსულ აკვისტოს თხოვნა გაგზავნე ფოსტით და 30-ს იმავე თვეს მეც დაგვადგენე თან ჩემი პატარა შეიღობი და მივედი სკოლაში, სადაც ერთ ჩაკეტულ კარებთან ბეჭი ჩემისთანა მღვდლები, დიკვანები და სხვა წოდების ხალხი ვხსენ, რომელთაც დავერდი არსები ეჭირათ ხელში. მივხვდი, რომ უთუოდ აქ უნდა იყოს ჩვენი დიდი ბატონი ფსკამის და გაფრინდა შეიღობის კაბანეტის, «პრომინი» კარი მეტე და მეც იქ მივედი. მოულოდლოდ დღე დავიარებოდი ამ კარებთან სსკებთან ერთად თავ-თავის დროს, მაგრამ არავინ არ ვითხოვდა ჩვენს ვინაობას და საჭიროებას. ერთმა ჩემმა უცნობმა ილაჯ-გაწყურტილმა მღვდელმა, ძალზე ჩამოჭრა წარის სიმის და თან კარებიც მიაჯახუნა, მაშინ ვი. ფსკამ-მე წყრომით გააღო კარი და დანახა თუ არა ბეჭი მითხოვს, მაშინვე უყრბათ შეიკეტა კარები და ის მღვდელიც თან მიჭყა, მაგრამ ვერ მოასწრო თან შეჭყროდა ფსკამეს, რომელმაც კარები შეიკეტა-ბიში მიაჯახუნა მღვდელს და კარი ჩაიკეტა. მე არ ვიცოდი და თურმე დასაჯულით ვიდეკო ფოფილა «პრომინი» კარი, მაგრამ იმ კარით მარტო მღვნით და სურვიანებით დატვირთულნი თურმე შედიან და საქმესაც თურმე იკეთებენ. ავთავალ-ჩავთავალაიერე იქურება, ავწონ-დავწონე საქმე და ავი მეც მივაგებინე დასაჯულით კარს, რომელიც დია იყო და შეეყვი თავი წარბიელ-ტარბილმა, მაგრამ, ის დამეძრათ: «როგორც მოხვედ, სვინაო, ისეთი წადი შინაო, როდესაც კაბანეტში შეედი, ბ. ზედამხედველი ფსკამე ჩაის შეეჭყროდა და მასთან ერთი მღვდელი და ერთი კრის კაცი იჯდა. მძიმეთ თავი დაუკარა, იმან ერთი გვერდზე გადმოსედა ბატონურათ ისე, როგორც გადასედავენ ხოლმე ცა-

რეელი ჩაის სტაქების ამღვებულ მოსამსახურეს მოკვსხენე; ჩემი ვინაობა და გაუმეორე თხოვნა შეიღობის მიღებაზე, რასედაც იმან გადამწყურტით მიბძინა: «არ მივიღე შენი შეიღობი». მე ვთხოვე, ჩემს თხოვნაზე დაწერეთ თქვენი რეზოლიუცია — რა მიზეზით არ მიიღეთ და უკანვე მიბრძოტეთ. ამ სიტუაცია ის საჯდომზე გასვანსვალდა და წყრომით მიბძინა: «წადი ესლა, ხვალ მოდი და წადი»; რად ძალა მქონდა, უნდა დაგმობინებოდი ბრძანებას. 2 სექტემბერს თხოვნა მიგართვი ამ საგანზე უოჯად სამღვდელს, მაგრამ ჯერეთ არც მხედ არა გამომცხადებია-რა.

მე წინადაც სმირაო ვხედავდი და ვტუობილობდი სამღვდელთების დრტვივას, ვიცოდი, რომ სამღვდელთების უმეტესი ნაწილი უგმამოფილოდ იყო და არის ვიდეკაც ბ. ბ. ფსკამესა და გაფრინდა შეიღობის და დღეს ვი თვითონ ვიწადთ ვსცადე, რა შიშავე შეიღობის მიუღებლობა და უსჯელი ქვეყა ბ. ბ. ზედატოვების სამღვდელთებისადმი.

ბ. ბ. ფსკამის და გაფრინდა შეიღობის ნათესალები, მეგობრები, ნაცნობები და ამ გვარი ვარების ნათესავის ნათესავნი, მეგობრების მეგობარნი და ნაცნობების ნაცნობები, რასაკვირველია, ბევრნი არიან და ამათი შეიღობი და ნათესავნი უკვდავ რომ მიიღონ სასწავლებელში, საწვადი სოფელი სასულიერო ვარების შეიღობისთვის, სადაც დაწესება ვაგანისა; ამ მიზეზებისაგან ბევრჯერ შევირდებოდა რიცხვს მეორე, მესამე და მეოთხე გურსადგან. ჰგავს, და სწორედ ასეც არის, რომ ჩვენი ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელი სასჯელად ჩვენი ყოფილა და სახრავთ ვი ბ. ბ. ფსკამისა და გაფრინდა შეიღობისა.

დასასრულ, ამასაც მოკვსხენე ვისიც ჯერ არს რომ თუ მეტი უფრადდება არ ექმნება სამღვდელთების შეიღობს მიქტეული, იმ შემთხვევაში, წინააღმდეგობათ ვი ხმამართმევენ, და ჩემის მხრით სულ განმათავისუფლან იმ ხარჯისგან, რა ხარჯსაც სამღვდელთებს ამ სასწავლებლისთვის იხდის; სულ-წორედ დავსდებ, რომ მე ჩემი შეიღობი არ შეეყვანო იქ და არც მე გავიარო სასწავლებლის საინსპექტორს; ამასთანავე ვთხოვე, ჩემი შეტანა იმ 300

ნად წაიბოროტოვა ხსენებულმა პედაგოგმა: ველარც ის ფულები ამოიგო, მშობლებსგან აღთქმული რომ ქონდა და შემდგომისთვისაც მუშტრები გაუფრთხევა. აი აქ უნდა გამოვიჩინა ნიქს თავისი ძალი: «რა მისჭირდეს, მაშინ უნდა გონებანი გონიერსა».

ბატ. პ—ი გამოცდილებით დარწმუნდა, რომ ბავშვების მშობლებს მის სარწმუნო საბუთად, რომ ყმაწვილი კარგად მოაზრდებულა და მასწავლებლის მხრით ყოველივე პირობა აღსრულებულია, მიანათ მხოლოდ ის, რომ ყმაწვილი მიიღეს რომელიმე სასწავლებელში და მსწავლებელს სხვა ანგარიშს აღარა სთხოვენ. ბატ. პ—საც ხომ ის მიზანი არა აქვს და არც ჰქონია თავის დღეში, რომ ახალ თაობას აღზრდა-გა-

ნათლებს მისცეს. მისი ერთად ერთი მიზანი ფულების მოხვეჭაა, რამდენიც შეიძლება, უჯაფოდ და უშრომელად. მამ იმან უნდა მოახერხოს, რომ ყმაწვილები რამე ნაირათ მიიღებინოს სასწავლებლებში და ანგეტოს უზომოდ ფულები მათი მშობლებსაგან. ისიც როდის? მაშინ, როცა ხალხი ასე საშინლად დაცვა ეკონომიურად და გალატაკდა. ხალხი საჭიროებს ყმაწვილებს რიგინად მომზადებას ეგზამენებისთვის, ამ გვარს ხალხის მოთხოვნილებას ბ. პ—ს წამალი არ უდგება. «ეს სწორედ ემ-მაკეულობის ბრალი უნდა იყოს, ნამდვილად უფშურისგან არის», გასჭვირტა თავისი გამჭირაბი გონებით ბატ. პ—მა, — «წავალ მკითხავს ეაკითხვინებ, რას მეტყვის, თავ-შემოსავლებს კი გამომართმევს, მაგრამ რა

მანეთის ნახევარი მანის დამიბრუნონ უკან, რადგანაც ჩემს შეიღობს არ იღებენ. მღვ. ადვ. არდიშვილი. შორაპანი. 22 სექტემბერი, 1883 წელს.

II
ბ-ო რედაქტორო!

თქვენის პატივცემული გაზეთის «დროების» მე-100 №-ში, სხვათა შორის, დაბეჭდილია კორესპონდენცია სურამიდან, რომელშიაც უცნობი კორესპონდენტი აყვედრის ეკლესიების რევიზორს, ეთომ მას არ მიექციოს ყურადღება მზებელ, თუ რა დამოკიდებულება აქვთ ხალხთან სულიერი მამებს, რა თვლით უტყერის ხალხი მათ, ასრულებენ იგინი თავიანთ წმინდა მოვალეობას ხალხისადმი, თუ არა და სხვა.

მე უმოკრილესად ვატყობინებ მთელს ჩვენს საზოგადოებას და ამასთან გარემოების არა მცოდნე კორესპონდენტსაც, რომ რევიზორებს საქართველო-მკერეთის სინოდის კანტარის ბძანებით 17 ივნისიდან წასრულის 1882 წლის № 3972, მინიჭებული ჰქონდათ მხოლოდ უფლება საეკლესიო შემოსავალ-გასავლისა და დოკუმენტების განხილვისა და სხვა არაფერი. ამას ისიც უნდა დაეუმატო, რომ ხსენებულ საქმეების შესახებ არავითარი საჩივარი არ ყოფილა განცხადებული ვისგანმე და, მაშასადამე, ძალიან უსაფუძვლო უნდა იყოს ბ. კორესპონდენტის მოთხოვნილება.

რევიზორი ქართულის ეკლესიებისა არხიმანდრიტი გრიგორი.

რუსეთი

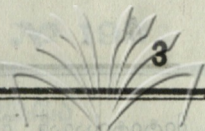
— ამას წინად ჩვენ ვსწერდით გაზეთში, რომ განზრახვა აქვს რკინის გზებზე მოსამსახურე პირებს ზოგიერთა პოლიციის თანამდებობის აღსრულება მიენდოსო. მლა ამავე საქმის თაობაზე ეკითხულობთ რუსულს გაზეთებში, რომ გზათა მი-

გაწყობა, მიეცემ და მერმე მშობლებს ვუანგარიშებ, იქნება, ჯადოც მომცეს». მართლაც წავიდა ბ. პ—ი, აკითხვია მკითხავს, მკითხავმა იმედი უბძანა, ჯადოს წასადებად და თავ-შემოსავლების მოსატანად ღამე დაუნიშნა, რადგან ამ გვარი ჯადოს გაცემა როკაპისგან აღკრძალული ჰქონდა და, რომ გავგო, სასტიკად დასჯიდა.

ბატ. პ—ი, ჩავიგო თუ არა ხელში ეს ჯადო და მკითხავის დიდი იმედი, როგორც უნდა, ისე ატრიალებს საქმეს: მკითხავის მეოხებით ის თამამად აძლევს ყმაწვილებს მშობლებს იმედს, რომ თქვენს შეიღობს უსათუოდ მივალბინებ ამა და ამ სასწავლებლის ამა და ამ კლასშია და კანტრაქტსაც უკრავს, ფულებს უზო-

ნისტრს, გენერალ-ადიუტანტს პასიეტს, წინადადება შეუტანა სახელმწიფო რჩევაში, რომელსაც სთხოვს დაადგინოს კანონ-მდებელი წესით სასჯელი იმ პირებისათვის, რომელნიც შეურაცხყოფას რასმე მიაყენებენ შემო-ნათქვამთ რკინის გზის მოსამსახურეთ როგორც პოლიციის მოხელეთა. მინისტრის აზრით, ვინც ამ რკინის გზის მოსამსახურეთ შეურაცხყოფს მაშინ, როდესაც იგინი პოლიციის თანამდებობას ასრულებენ, ისეთსავე პასუხისგებას უნდა მიეცეს, როგორსაც ეძლევიან საზოგადოდ დამნაშავენი მოხელეთა შეურაცხყოფისათვის თანამდებობათა აღსრულების დროს. ამასთანავე განზრახვა აქვს შემდეგი წესები დაადგინონ რკინის გზების შესახებ: 1) ის პირნი, რომელნიც რკინის გზის სამსახურში არ იმყოფებიან და რკინის გზის რაიმე წესს დაარღვევენ, თუ ამ მოქმედებისათვის სისხლის სამართლის კანონებში არ არის დადგენილი სასჯელი, — უნდა დაისაჯონ ისე, როგორც კანონით ისაჯება ყველა, ვინც მმართველობის დაწესებულებათა კანონიერს მოთხოვნილებას არ შეასრულებს; 2) ის პირნი, რომელნიც რკინის გზაზე მსახურებენ, საზოგადო წესების დარღვევისთვის და აღსრულებლობისთვის იმავე პასუხის-გებას მიეცევიან, რომელიც დადგენილია სახელმწიფო სამსახურის წინააღმდეგ დამნაშაულობისათვის; და 3) თუ რკინის გზებზე მოსამსახურენი არ შეასრულებენ რომელიმე ტენიკურ წესს, რომლისგანაც წარმოსდგება რკინის გზაზე მოძრაობის უშიშროება, მაშინ იმათ უნდა გადახდეთ ჯარიმა ას მანეთამდინ და უნდა დაატუსაღონ ერთი დღიდან ერთს თვემდინ; ამ სასჯელს დამნაშავე მიეცემა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სისხლის სამართლის კანონებში ამაზე მეტი სასჯელი არ არის დაწესებული.

— ბაზ. «ნოვოე შრემიას» სწერენ პარიჟიდან: «როდესაც ტურგენიევის ცხენაზს მოასვენებდნ ჩრდილოეთის რკინის გზის სტანციიდან, მრანსტ მოდ ახდევინებს; სადაც მანეთიც არ ერგება, იქ თუმანზედაც მეტს იღებს. შულების მიღების ვადა ხშირად ორი აქვს, ზოგი თავში უნდა აიღოს და ზოგი მაშინ, როცა ჯადო გასჭრის და ბოგშს სასწავლებელში მიიღებენ. სამკითხაო ფულები კი სულ თავში უნდა გადაახდევინოს, თორემ არ შეიძლება, ჯადო ველარ გასჭრის. და თუ ასე მოიქცა მშობელი, მეტი რალა უნდა! თუმცა იმის ყმაწვილს ცოდნით კი არაფერი ეცოდინება, მაგრამ ჯადოს ძალით და მკითხავის მეოხებით კი ხრევეას მოადენს აღთქმულს კლასში და მეტი არც მშობელს უნდა რა. მერე ვინ იცის, რა შედეგი მოეღის ამ «კონტრაბანდით» შეპარებულ ყმაწვილებს. რამდენიმე ხანს იქით ჯადო ველარ მოქმედობს და ყმაწვილებს სულ ითხო-

რენანმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომლის დასრულების შემდეგ მიუბრუნდა თვით ცხედარს და სთქვა შემდეგი: «როდესაც განისვენებ შენ შენს სამშობლო მიწაში, მაშინ იმათ, ვინც შენი საფლავის კეთილ-მოწყობით თავიანთი საცემლად მოელონ, თანაგრძობით მოიგონონ ის შორეული ქვეყანაც, სადაც შენ ჰპოვე იმადღა მეგობრები, რომელთაც გიცნეს და შევიყვარეს შენ».

«რენანის შემდეგ საუბრანგეთის ლიტერატორების მინდობილობით მდმონ აბუმ წარმოსთქვა სიტყვა, რომელიც ესე დაბოლოდა: «საუბრანგეთი სიამოვნებით გიშვილებდა შენ, რომ შენ თვითონ მოგემდომებინა ეს, მაგრამ შენ ყოველთვის რუსეთის ერთგული იყავ და ნეტარება შენ, რადგანაც ვისაც სამშობლო უზომოდ, ბრმად, გაგივებით არ უყვარს, ის მხოლოდ ნახევრად არის კაცი; შენი გული კაცობრიობას ეკუთვნოდა, მაგრამ რუსეთს პირველი ალაკი ეჭირა შენს გრძნობებში».

— 1883—84 სამოსწავლო წელიწადში განზრახვა აქვს ზოგიერთ სემინარიებში დააწესონ საკუთარი კათედრა, რომ შევირდებ მელიციის ელემენტარული ცნობები შეასწავლონ.

უცხოეთი

— გასულთაში მოგვანდია ცნობებით, გლადსტონის გონებრივად წასვლას სტამბოლში ისე უნებრან, როგორც დიდს და ფრად სახინო პოლიტიკურს მოკლენას; ოსმალეთის მმართველობის აზრით, ეს შემთხვევა გადაეცა ამტკიცებს, რომ ევროპის სახელმწიფოები მოკლენა ერთმანეთთან შეტაკებას და ამისათვის ერთი სახელმწიფო მეორეს უგაუშირდება, რომ სხვა შეკავშირებულთ სახელმწიფოთ წინააღმდეგობა გაუწიოს. თუმცა ეს აზრი ერთობ გაზრდადებულია, მაგრამ ოსმალეთის მმართველობას მანც ძალიან უშინან; ამის გამო ვასტრის და გერმანიის ელჩებს თურმე დაუწყო ჩვეუ-

ვენ სასწავლებლიდგან. როდესაც ბატ. პ—ი მიიყვანს თავის მომზადებულ ყმაწვილებს, უნდა ნახოთ, რა ნაირად ამოძრავებს მისს მელასავით მოქნილს სხეულს ჯადოს ძალა და მკითხავის მეოხება. მიბრძანდება თუ არა გიმნაზიაში, თამამად შეცოცხალდება მასწავლებლების ოთახში, სადაც ეგზამენები აქვს გამართული და სოფელი ხალხით გაჭედოდა კარები, მივარდება და მიესალმება მასწავლებლებს, მერე წაველებს თამამად სკამს ხელს, ამოუსკუპდება მათ გვერდით და თითო-ორჯოლა სიტყვას წაჰკრავს ყვალას, მერე დინჯად და ამაყს სახის გამოხატულებით გადახედავს სოფლებს და თითქო ეუბნება: «არ გვენოთ მე თქვენ აქ მეცამეტე გოჭი, მეც თორმეტ გოჭთაგანი ვარო». ბოეშების ცდაშიაც კი იღებს მონა-

ღებრივი ღაჭუცი და აწმუნებს, რომ ოსმალეთი ვასტრის, გერმანიის და იტალიის გავშირში ხედავს მშვიდობიანობის ნიშნის და თავის მათთან შეერთებაში თავის საკუთარი აზრების დაცვის გარანტიას; ეს აზრები თვითონ სულთანმა წარმოსთქვა რადიკალურად და ბარონ კალიესთან, როდესაც ისინი მიიღო სასახლეში. მეორე მხრით ოსმალეთის ინგლისისადმი უხდობლობა გაუძლიერებია, ამ შემთხვევას, რადგანაც ჰგონათ, რომ რუსეთსა და ინგლისს შუა სრული თანხმობა ჩამოვარდა აღმოცავლეთის კითხვის შესახებ თვით ინგლისელები კი ამ აზრს ძლიერ შემდეგ აზრათ სთვლან და ამტკიცებენ, რომ თუ, მართლაც, რუსეთის იმპერატორის და გლადსტონის შუა ერთმანეთის ნახვის დროს პოლიტიკის შესახებ მოლაპარაკება რამ იყო, უმჯობესა, გლადსტონი არ ურჩევდა იმის ნახა გზაზე დადგომას, რომელმაც შეიძლება იმე გამოიწვიოს. გერმანიის ელჩი რადიკალი აწმუნებდა თურმე ოსმალეთის მმართველობას, რომ გერმანიაც სწორედ ამ აზრისაა ამ საგანზე.

მატკიცებთ
მთავარ-მართებულის თანამდებობის აღმასრულებელი სამოქალაქო ნაწილისა, გენერალ-ლეიტენანტი სტაროსელსკი.
19 მარტს 1883 წელს.
ბილისს.

წესდება

სასოფლო-მეურნეობის, სოფელს წინამძღვარიან-კარში, სკოლის მფარველობის და შემწეობის საზოგადოებისა.

§ 1.

საზოგადოებას აქვს ის დანიშნულება, რომ გამოაძელოს და მოიხმაროს, თავის მოაზრებით, ნივთიერი საშუალება, სასოფლო-მეურნეობის სკოლისთვის, რომელიც იხსენება ლუშეთის უბნში, ობილისის გუბერნიაში, სოფ. წინამძღვარიან-კარში, და საზოგადოდ მიავს ამ სკოლას, საჭიროების დროს, მფარველობა და იმის

წილეობას. ამ დროს მისი ჯადო და მკითხავის მეოხება ხან-და-ხან ისე მოქმედებს, რომ სხვა ყმაწვილები, რაც უნდა კარგად მომზადებული იყენენ, მაინც გრძნეული შეკრავს ისე, რომ ვერაფერს ვერ იტყვიან და ვედარ ხდებიან გიმნაზიის შაგირდობის ღირსათ, მაგრამ ეს საშუალება კი აქვს, რომ თუ ოციოდე თუმანი გამოიმეტა რომელიმე ამ ნაირად დახარული ყმაწვილის მშობელმა და მისცა ბატ. პ—ს და მკითხავთანაც შესაფერი თავ-შამოსაღებები გაატანა ჩუმად, მაშინ ის წასცხებს ჯადოს და ყმაწვილს ერთს კვირის განმავლობაში თავს ამოაყოფინებს გიმნაზიის პარტიებს შუა. ამ ნაირად ჯიბე დაცარიელებულს მშობელს მხოლოდ ის-ღა რჩება სანუგეშოდ,

საუკეთესო წარმატებას მოუპოოს სახსარი.

§ 2.

საზოგადოების საშუალებას შეადგენენ: ა) იმის წევრების ყოველწლიური შემოსატანი ფული; ბ) შემთხვევით შემოწირული ფული, ნივთიულობა და ყოველგვარი ავეჯულობა; გ) ფული მოკრებული ბალებით, კონცერტებით, სპექტაკლებით, სახალხო ლექციებით, კრუკით და სხვა გვარის კანონიერის ღონისძიების მოხმარებით.

§ 3.

საზოგადოების უმთავრესი მოვალეობაა აგრეთვე ყურადღება იქონიოს და განავს მთელი სკოლის ქონება და ყოველიფერი შემოსავალი, რომელიც კი შევირდების ნამუშავრით და ჭერმის ნაწარმოებით მოიპოვება.

§ 4.

იმ სამუდამო და შემთხვევითის საშუალებიდან, რომელიც, საზოგადოების განკარგულებაში შემოვა, საზოგადოების კრების განწესებით, გადადება გადაკვეთილი სარგებელი სამზადისის თავის შესადგენად. ეს თავნი, მატულობის დაგვარად, იქცევა სახელმწიფო პროცენტთან ქალაქდებად და ხელ-უხლებლად რჩება. საზოგადოების საჭიროებისათვის იხმარება მხოლოდ ამ თავის სარგებელი.

§ 5.

შოველივე საზოგადოების ფულები, გარდა იმ ნაწილისა, რომელიც დანიშნულია საყოველ-ღღეო ხარჯად, შეტანილ იქმნება სახელმწიფო ბანკის ობილისის განყოფილებაში ანუ სხვა ობილისის საკრედიტო დაწესებაში სარგებლის შესაძინებლად. იქვე უნდა ინახებოდეს საზოგადოებისაგან შექმნილი საპროცენტო ქალაქდები.

რომ ამოახერით სთქვას: «რა გაეწყობა, როგორც გიჭირდეს, ისე გიღირდეს».

ჯერ კიდევ ისე ბრმა ჩვენი ხალხი, რომ ასე ადვილად აყვლიფება ამ გვარი მკითხავებისა და მათი დალალებისგან, რომელთა რიცხვს ეკუთვნის ბატ. პ—ი. საკვირველი ისაა, რომ მუშტარი თან-და-თან თუ ემატება ამ ეაქბატონს, თორემ არ აკლდება კ.

მწყემსებისგან გამიგონია, მგელი რომ მიუხტება ცხვრებს ფარხში, ცხვრები თურმე დადგებიან მწყრივად ერთს მხარეზედ მგლის პირ-და-პირ და შესცქერიან; მგელი დაჰკლავს

§ 6.

საზოგადოების ფულსა ხნარჯავს თავს-მჯდომარე სკოლის რჩევისა (იგივეა სკოლის მხრუნელო) თანახმად განაჩენისა გამგე კომიტეტისა და საზოგადოების საზოგადო ყრილობის წევრთა.

§ 7.

საზოგადოება შესდგება არა-ნაკლებ 20 წევრისა. საზოგადოების წევრებად შეიძლება იყენენ ორისავე სქესის სრული წლოვანი პირნი, რომელ სარწმუნოებას, ეროვნობას და უწყებასაც უნდა ეკუთვნოდენ.

§ 8.

საზოგადოების წევრი განიყოფებიან: საპატიოებად, ნამდვილებად, სამუდამოდ და თანაშემწედ. საპატიო წევრებად შეიძლება იყენენ, საზოგადო რჩევის აღრჩევით, ის პირნი, რომელნიც თავის სასარგებლო მოქმედებით შემწეობას რასმე აძლევენ საზოგადოების საქმეს. ნამდვილ წევრებად ირიცხებიან იგინი, ვისაც საზოგადოების კასაში შეაქვს ყოველწლივ არა-ნაკლებ ხუთი მანათისა და საგლეხო წოდების პირთაგანნი კი არა-ნაკლებ ერთის მანეთისა. სამუდამო წევრი არიან იგინი, რომელნიც ერთგვის შესწირვენ საზოგადოების სასარგებლოდ ფულს, ავეჯულობას და ქონებას არა-ნაკლებ 300 მანეთისას; თანამშრომელნი წევრი არიან იგინი, ვინც ეწევიან სკოლას თავის სპეციალურის ცოდნით და სწირვენ მას თავის შრომას.

§ 9.

საზოგადოების წევრთა შეაქვთ თავისი ხვედრა ფული, რაკი იმის წევრებად ჩაიწერებიან. შემდეგ კი ყოველწლიური შესატანი ფული შეაქვთ ნამდვილ წევრებს სექტემბრის დამდებს.

§ 10.

საზოგადოების წევრი ჩაწერილ იქნებიან განვებ ამისთვის გამგე კო-

თუ არა ერთს იმათგანს, იმ წამსვე მიიბრუნეს მეორეც მასთან, რომ იმასაც ეს ღღე დაადგეს, ამის შემდეგ მესამე, მეოთხე და ასე მიიბოქებიან ყველა მგელთან რიგ-რიგად უკანასკნელამდის. ჩვენი ხალხი და პ—ი სწორედ ამ გვარს სურათს წარმოგვიდგენენ ღღეს. ბ. პ—ის ეს ჯერჯერობით ასეა, მაგრამ იმედი, რომ დრო ყველაფერს ცხადად აღმოაჩენს და ყველას გვარს მანქანებას ღირსეულად დააფასებს: როგორც მოხვალ, სერიაო, ისეთი წახვალ შინაო.

ჯაზივურგენ.
20 სეპტემბერს, 1882 წ.

მიტეტისაგან შედგენილს წიგნში და ამ კომიტეტისაგან მიიღებენ ბილეთს, რომელშიც აღნიშნული იქნება მისი წოდება საზოგადოების რაიონში.

§ 11.

საზოგადოების საქმეებს განაგებენ: საზოგადო კრება წვერით და გამგე კომიტეტი.

§ 12.

საზოგადო კრება იქნება: ჩვეულებრივი და იშვიათი; პირველი ყოველ წლივ თვითოეულის წლის სექტემბერში, მეორე საქაროების მოთხოვნის შემთხვევაში. მართი და მეორეც შეიძლება მოხდეს ხოლმე, ანუ საფულს წინააღმდეგობით-კარში, ანუ თბილისში. პრებს მოიწვევს თავს-მჯდომარე გამგე კომიტეტისა; მოსაწვევად იშვიათის კრებისა საქმეა განცხადება თვითო წვერისა. შოველივე განცხადება, რომელზედაც კი უნდა მოხდეს მოაზრება და განჩინება საზოგადო კრებისა, შეიტანება გამგე კომიტეტში, რომელიც მოვალეა ამ გვარის განცხადების მოსაზრებად დაინიშნოს საზოგადო კრება არა-უგვიანეს შეიღის დღისა შემდეგ განცხადების შეტანისა, თუ რომ თვით განცხადებაში არ არის ნაჩვენები უფრო შორეული ვადა. საზოგადო კრების დღეზე და ადგილზე, აგრეთვე მოსაზრებელ საგნებზე თავის დროზე დაიბეჭდება განცხადება ადგილობრივ გაზეთებში.

§ 13.

საზოგადო კრებასა აქვს შემდეგი საგნები თავის მოსაზრებათ: ა) განხილვა და დამტკიცება წლიურის ანგარიშისა, როგორათაც შესახებ საზოგადოებისა, აგრეთვე შესახებ სკოლისა, ბ) განხილვა გამგე კომიტეტის წინადადებათა და მოხსენებათა; გ) განხილვა და დამტკიცება საზოგადოების შესავალ-გასავლის სმეტისა და სკოლის სმეტისა მომავლის წლისთვის; დ) ამორჩევა სკოლის მზრუნველისა, საზოგადოების საპატრონო წევრებისა და გამგე კომიტეტის წევრებისა და იმათის კანდიდატების; ე) ამორჩევა სარევიზიო კომისიისა შემამოწმებლად როგორათაც გამგე კომიტეტის წლის ანგარიშისა და მოქმედებისა, აგრეთვე ვეელა იმის და სკოლის ვულისა და ქონებისა; ვ) დანიშნვა კომისიებისა მოსაზრებად და გადასაწყვეტლად რომელთაზე სასპეციალო საგნებთა, რომელნიც შეეხებიან სკოლას; ზ) განხილვა წინადადებათა საზოგადოებისა და სკოლის წესდების შეცვლაზე და დამატებაზე; ი) საზოგადოდ განხილვა და გადაწყვეტა საზოგადოების წვერთა წინადადებებისა იმ ზომებზე, რომელნიც უნდა მიღებულ იქნას სკოლის წარმატებისთვის, აგრეთვე მოსაზრება სასოფლო-სამეურნეო კითხვებისა, რომელთაც აღძრვენ ადგილობრივი მოთხოვნებიანი.

ხეებისა, რომელთაც აღძრვენ ადგილობრივი მოთხოვნებიანი.

შენიშვნა. კომისიებს, რომელნიც საზოგადო კრებისაგან დანიშნებიან სასპეციალო საგნების გადასაწყვეტლად (§ 13) ნება აქვთ მოიწვიონ ხოლმე სარჩევად თვით გარეშე პირნი, რომელთაც შეუძლიანთ შემწყობა მისცენ ამ გვარის საგნების საუკეთესო დასკვნისთვის.

(შემდეგი იქნება)

განსხვავებული ქართული გრაგატიკა

ლივ. ივ. შიფინისა

ისცილება თბილისის ცენტრალურს წიგნების მაღაზიაში, მუთასში ძმათ შილაძეებთან თითო 1 მან. 20 კაპ. ჩვეულებრივს და 1 მ. 50 კ. ველენის ქალაღზედ.

(3-1)

საგადასახილავი საქმის პრიპაზი

საყოველთაო საცნობლად აცხადებს, რომ ვადა-გასული მოძრავი გირაოები, ე. ი. ვერცხლის, ოქროსი და სხვა გვარი ძვირფასი ნივთები, რომელნიც დაგირავებულნი იყვნენ 1882 წლის სექტემბრის 1-ლიდან ამ წლის თებერვლის 1-ლიდან, იქნებიან აუქციონით გასყიდულნი ხსენებულს პრიპაზში.

ვაჭრობა დაიწყება ოქტომბრის 8-დან და იქნება ყოველ შაბათობით. ამის გამო ნივთების პატრონებს უმორჩილესად სთხოვენ დაგირავებული ნივთები გამოისყიდონ, ან ხელ-ახლად გადააგირაონ.

(3-3)

გამოვიდა და ისცილება «Первый Шаг» — რუსული ენის სახელ-მძღვანელო ქართულ სკოლებში სახმარებლად, შედ. ადნაშვილისაგან; ისცილება ცენტრალურ წიგნის სავაჭროში, ფასი 40 კაპ.

(6-4)

სასტუმრო (გოსტინიცა) „იზალია“

ნიკოლაევის ქუჩაზე, შორონცოვის ძეგლის (პამიატნიკის) მახლობლად ჩემს საკუთარს სახლში.

ნომრები მშვენიერად მორთულია ელექტრიულის დასარკის ზარით და მარდი მოსამსახურეებით. სასტუმროსა აქვს ბუფეტი. შასი ნომრებისა, საქმელებისა კარტით და სასმელებისა ნაკლებია.

სასტუმროს პატრონი ბ. სარქისოვი.

(30-8)

მე დაეკარგე თბილისსა და მუთაისს შუა ატესტატი მუთაისის სასულიერო სასწავლებლიდან მოცემული. მოგწერსა ესთხოვ წარმოადგინოს იმერეთის ეპარხიის კანცელარიაში და საჩუქარს მიიღებს. შესარიონ ძობახიძე.

(3-3)

საგადასახილავი საქმის პრიპაზი

გაეუვნის მარტო

მარშაის ძივიურ ლაპარატორიას.

ეს წყალი ჩადის ძველობას საუკეთესოდ და ნაზი გვაუილებს ოდეოლონიას. შეიძლება მიიღოთ თორმეტ-ნაირის საგნისა, რომელიც დიდი ხანი რჩება: იისა, რესედანი, ჭელიოტროპისა, კაპკაზის თივისა, ვარდისა, ჰიატიგორსკის თაიგულისა, ზამბახისა და სხვ.

შასი ძალაონისა 1 მან. 50 კაპ.

უძთაურესი დეპო ვარშავაში.

C-to Ерекая ул. № 12.

ვინც ერთბაშად იყიდის, ფასი კარგად დაუკლდებათ.

(3-2)

საგლობუსო კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქაღალდზე. ერთად-ერთი საგადასახილავი საქმის მაღაზია. იქვეა აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალმები, უოკელის „სელისათვის“ — 25% იაფად, ვინც სხვაგან. იქვე: მუხანა, ქაღალდი, გასწორები, რუკები, ლაქა, კარანდაში, შენაღი, კალმები, ბუძახიკები, შორს-სივარები, ალბომები, წამები, მაკრატლები, სამართებლები, სხთუელი, სალესი, ცანაშუბი ჭურჭლების საწმედად (ბორაგისა), თეთრულისათვის, ცატანა, ხალესი, იატაკისათვის კლიონები, ტახტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბესმენი, ზარები, ბინოკლები რუკები, ვატერასები, მზის-საათები, კამპასები, ტერმომეტრები, მუწები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკი, შოპინი, ქამრები, სარტყლები, საყუდური, შრობები, საწრობები, კარსები, ფილტრები, შხატები, თაყის. ტანისამოსის, ცხენის და პატენტისა მკაინტოშები, ვარსები, საჭმეო ქაღალდი კატერ-გლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატაშკი—20 კ. (100-89)

მანადა

ხორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელდახელ 1 სექტემბრიდან 1 ოქტომბრამდე 1883 წ.

გამომცხვარი ჰური რუ-

სუთის ფქვილისა	— 1 გირ. 5 კ.
აჭარის ფქვილისა: შირ.	
ველის ხარისხისა	— 1 გ. 2 1/2
მეორისა	— 1 გ. 2 კ.
იმავე ფქვილ. თორნიში გამომცხვარი	
პირველის ხარისხისა	— 1 გ. 5 კ.
მეორისა	— 1 გ. 3 კ.
მესამისა	— 1 გ. 2 1/2
გვარის-მამის ჰური:	
პირველის ხარის. ლავში 1	გ. 5 კ.
მეორის ხარის. ლავში 1	გ. 3 კ.
მესამისა	— 1 გ. 2 1/2
ძროხის ხარცა:	
პირველის ხარისხისა	— 1 გ. 8 კ.
მეორისა	— 1 გ. 7 კ.
სუკი	— 1 გ. 15 კ.
ცხვრის ხარცა	— 1 გ. 8 კ.

რკინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით.

თბილისიდან ხაშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ 11 საათზედ და 11 წამ ღამისა.

ბაქოდან თბილისისკენ 10 საათზედ და 23 წამ. დილისა.

ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათზედ და 25 წამ. შუადღ. უკან.

ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან.

ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილისა.

ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილისა.

ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამისა.

ბაქოდან მომავალი შემოდის თბილისში 7 საათ. და 49 წამ. დილისა.